

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Психологія емоцій з тренінгом розвитку емоційного інтелекту»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Кількість кредитів - *4*

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Кучеров Геннадій Геннадійович, кандидат історичних наук, e-mail: kucherovgennadij@gmail.com

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Знання з навчальної дисципліни «Психологія емоцій» формують компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі психології що здатен вирішувати типові професійні завдання у плануванні, організації та наданні конкретної дієвої психологічної допомоги. Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та сприяння становленню всебічно розвинутої особистості як суб'єкта успішної професійної, освітньої та науково-дослідницької діяльності. При викладанні дисципліни застосовуються активне соціально-психологічне навчання, ситуаційні завдання, тренінгові вправи, ділові ігри, презентації, консультативні бесіди, «круглі столи», евристичні бесіди, дискусії, профорієнтаційні бесіди, що Анотація розвивають у студентів психологічне мислення та навички фахового спілкування й розв'язання психологічних проблем. Заняття зі студентами відбуваються на засадах діалогу та партнерської взаємодії тощо. Вивчення цієї дисципліни дає можливість студенту опанувати психологічні технології формування у студентів системи знань щодо сприяння становленню всебічно розвинутої особистості як суб'єкта успішної професійної, освітньої та науково-дослідницької діяльності; формування професійних компетенцій в галузі збереження психічного здоров'я, профілактики емоційного вигорання, опрацювання навичок саморегуляції психоемоційних станів, забезпечення на цій основі формування у студентів готовності до майбутньої професійної діяльності.

2. Метою дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про систему методологічних і практичних принципів психології емоцій, факторів їх формування та форм вираження, а також ознайомлення з основними методами і методиками дослідження емоційних станів та сформувати цілісне враження про тренінг розвитку емоційного інтелекту

3. Завдання курсу є: ознайомити студентів зі станом дослідження проблеми емоційного інтелекту як у вітчизняній, так і в зарубіжній психологічній науці; визначити місце емоційного інтелекту у теорії множинності виявлення

інтелекту, ознайомити студентів з історією формування поняття «емоційний інтелект», з різними підходами до його концептуалізації; забезпечити усвідомлення студентами зовнішніх та внутрішніх компонентів емоційного інтелекту й особливостей їх виявлення як динамічної системи; з'ясувати критерії визначення ієрархічної структури рівнів сформованості емоційного інтелекту; сформулювати у студентів уявлення про роль емоційного інтелекту як вирішального фактора успішності самореалізації особистості.

4. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни:

Тема 1. Види і функції емоцій

Тема 2. Механізм виникнення емоцій та емоційне реагування

Тема 3. Характеристика різних емоцій

Тема 4. Емоційні типи

Тема 5. Патологія емоцій

Тема 6. Дослідження емоційної сфери

Тема 7. Вікові особливості емоційної сфери особистості

Тема 8. Поняття та загальна характеристика «емоційного інтелекту» в сучасній психологічній науці

Тема 9. Розвиток емоційного інтелекту особистості

5. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати і вміти:

знати:

- найбільш важливі етапи, факти та персоналії в історії розвитку теорії емоційного інтелекту;

- стан розробки підходів до концептуалізації феномену емоційного інтелекту і його вимірювання;

- закони емоцій, внутрішні та зовнішні компоненти емоційного інтелекту й особливості їх виявлення як динамічної єдності;

- ієрархічну структуру рівнів сформованості емоційного інтелекту, витоки його стресозахисного та адаптаційного потенціалу.

вміти:

об'єктивно оцінювати погляди різних авторів на розуміння закономірностей функціонування емоційної сфери людини;

- застосовувати отримані знання для цілеспрямованого формування власного емоційного інтелекту в процесі навчання та життєдіяльності;

- застосовувати набуті знання для оцінки рівнів сформованості емоційного інтелекту суб'єктів різних вікових категорій;

- усвідомлювати переваги і недоліки існуючих підходів до формування емоційного інтелекту методами соціально-психологічного навчання.

6. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види

навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки, відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

8. ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Байсара Л.І. Множинність виявлення інтелекту. Дніпропетровськ: ДНУ. 2010. 96 с.

2. Варій М.Й. Психологія особистості: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
3. Карпенко Є. Емоційний інтелект у дискурсі життєздійснення особистості: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2020. 436 с.
4. Кириленко Т.С. Психологія: емоційна сфера особистості. Київ, Либідь, 2007. 256 с.
5. Клименко В. В. Психологія творчості.: Навчальний посібник. Київ : Центр навч. літератури, 2006. 480 с.
6. Матійків І. М. Тренінг емоційної компетентності: навч.-метод. посібник Київ : Педагогічна думка, 2012. 112 с.
7. Носенко Е.Л., Коврига Н.В. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції. Київ : Вища школа, 2003. 126 с.
8. Основи практичної психології: Підручник / За заг. ред. В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін. Київ : Либідь, 2003. 536 с.
9. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ : Либідь, 2002. 630 с.
10. Психодіагностика та психорегуляція емоційних станів людини: практикум. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Психологія» / Юрченко В.М. Рівне, МEGУ, 2020. 156 с.
11. Роменець В. А. Психологія творчості: навчальний посібник. Київ : Либідь, 2001. 288 с.
12. Федорчук В. М. Тренінг особистісного зростання : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 250 с.

Допоміжна література

1. Біда С. О. Базові емоції: поняття та види. Проблеми сучасної психології: збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України / За ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. Вип. 16. С. 35 - 46.
2. Варій М.Й. Психологія особистості: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
3. Волженцева І. В. Аналіз теоретико-емпіричних досліджень структури психологічних механізмів емоційної регуляції // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. праць інституту ім. Г. С. Костюка НАПН України. Київ, 2010. Т.12. Частина 7. С. 84 - 91.
4. Гуркова Д. М. Система технік емпатійного реагування. Практична психологія та соціальна робота. 2011. № 7 (148). С. 21 - 25.
5. Дмитріюк Н. С. Вплив емоцій на формування та становлення особистості. Проблеми сучасної психології. 2010. Вип. 8. С. 261 - 271.
6. Заболотна Н. М., Мельник О. В., Косарук О. М. Тренінгові методики розвитку функціональних компетенцій у молоді. Науково-методичне видання. Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2019. 124 с.
7. Кириленко Т. С. Емоційні переживання в процесі самореалізації особистості. Наука і освіта: наук.-практ. журн. Півд. наук. Центру АПН України. 2010. № 9. С. 71 - 74.

8. Кокун О. М. Психофізіологія : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 184 с.
9. Кузікова С. Б. Основи психокорекції: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 320 с.
10. Носенко Е.Л., Коврига Н.В. Емоційний інтелект як інтегральна особистісна властивість. Практична психологія та соціальна робота. №9, 2008. С.22-27.
11. Носенко Е. Л. Форми відображеної оцінки емоційної стійкості та емоційної розумності людини: монографія Д.: Інновація, 2011. 178 с.
12. Психодіагностика та психорегуляція емоційних станів людини: практикум. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Психологія» / Юрченко В.М. Рівне, МЕНУ, 2020. 156 с.
13. Психологія: Підручник / За ред. Ю. Л. Трофімова. Київ : Либідь, 2001. 390 с.
14. Саржевський С. Н. Психологія та патологія емоцій, волі, уваги : навчально-методичний посібник. Запоріжжя, 2017. 72 с.
15. Четверик-Бурчак А. Г. Емоційний інтелект як чинник успішності вирішення головних життєвих завдань. Психолінгвістика. 2013. Вип. 14. С. 163 - 184.
16. Шевченко С. В. Емоційний компонент розумової працездатності першокурсників як предмет психологічного дослідження. Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. 2015. Вип.30. С. 702 - 710.
17. Яцюк М. Емоційний інтелект особистості (на хвилі Нової української школи): Навчально-методичний посібник. Вінниця: Вид-во «Діло», 2019. 105 с.